Total No. of Printed Pages—27

1 SEM FYUGP GECCOM1 (A/B/C/D)

2025

(November)

COMMERCE

(Generic Elective Course)

Paper : GECCOM1

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Paper : GECCOM1A

(Fundamentals of Accounting)

1. *(a)* শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×4=4

Write True or False :

(i) সামগ্ৰী ক্ৰয়ত লাভ কৰা ৰেহাই এটা আয়।

Discount Received on the purchase of goods is a Revenue Receipt.

(ii) বাকীত ক্ৰয় কৰা যন্ত্ৰপাতি ক্ৰয় জাবেদাত অন্তৰ্ভুক্ত হয়।

Credit purchase of machine is entered in purchase journal.

(iii) ভাৰতীয় হিচাপ মানক প্ৰযোজ্য হয়, তালিকাভুক্ত নোহোৱা কোম্পানীসমূহ, যাৰ প্ৰকৃত সম্পদ 250 কোটি টকাৰ ওপৰত।

Ind-AS applies to unlisted companies having net worth of ₹250 crores or more.

(iv) স্বেচ্ছাকৃত অৱসৰ আঁচনিৰ অধীনত কৰ্মচাৰী ক্ষতিপূৰণ প্ৰদান এক মূলধনীয় ব্যয়।

Compensation paid to employees under Voluntary Retirement Scheme is a capital expenditure.

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

Fill in the blanks :

(i) _____ হিচাপ-নিকাচৰ সময়ছোৱাত সঠিক লাভ বা লোকচান প্ৰকাশ কৰে।

_____ discloses correct profit or loss during the accounting period.

(ii) গ্ৰাহকৰ পৰা পোৱা পৰৱৰ্তী-তাৰিখ চেক _____ত লিপিবদ্ধ কৰা হয়।

Post-dated cheque received from a customer is recorded in _____.

(iii) অপ্ৰাপ্ত লাভসমূহ হিচাপ-নিকাচত _____ ধাৰণাৰ ফলত বিবেচনা কৰা নহয়।

Unrealized gains are not considered in accounting as a result of _____ concept.

(iv) পাছবুক হৈছে বেংকৰ লেজাৰত থকা _____ প্ৰতিলিপি।

Passbook is a copy of _____ as it appears in the bank's ledger.

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 5×2=10

Write short notes on any *two* of the following :

(a) আয়জনিত খৰচ

Revenue Expenditure

(b) লেখাংকনৰ সমীকৰণ

Accounting Equation

(c) সঞ্চিত ধাৰণা

Accrual Concept

(d) বিশেষ উদ্দেশ্যৰ বহী

Special Purpose Book

3. *(a)* "দ্বি-প্ৰৱিষ্টি হিচাপ প্ৰণালীত লেনদেনৰ দুয়োটা দিশ চিনাক্ত আৰু লিপিবদ্ধ কৰে।" এই বিবৃতিটো উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে বৰ্ণনা কৰা। 8

"Double-entry System of accounting recognizes and records both aspects of a transaction." Explain the statement with suitable examples.

অথবা / Or

(b) তলৰ লেনদেনবোৰক পুঁজিৰ গ্ৰহণ আৰু আয়ৰ গ্ৰহণ হিচাপে চিনাক্ত কৰা। তোমাৰ উত্তৰটোৰ কাৰণ উল্লেখ কৰা : 2×4=8

Identify the following as Capital Receipts and Revenue Receipts. Give reasons for your answer :

(i) চৰকাৰী বিদ্যালয়ত বিদ্যালয়ৰ মাচুল

School fees in Government School

(ii) মাটিৰ এটা প্লট ক্ৰয়ত হোৱা আইনী ব্যয়

Legal expenses incurred in purchase of plot of land

(iii) স্বত্বাধিকাৰীৰ দ্বাৰা 10,00,000 টকা মূলধন প্ৰদান

Introduction of capital by the owner ₹ 10,00,000

(iv) বিনিয়োগৰ ওপৰত সুত—3,000 টকা

Interest on Investment—₹ 3,000

4. *(a)* দিনেশে এটা ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰি আৰু লেনদেনসমূহ তলত উল্লেখ কৰিলে। হিচাপবোৰৰ প্ৰকৃতি নিৰ্ণয় কৰা আৰু কোনবিলাক হিচাপ ডেবিট বা ক্ৰেডিট কৰিব লাগে সেয়া উল্লেখ কৰা : 10

Dinesh started a business and had the following transactions. Determine the nature of accounts and state the accounts to be debited or credited :

(i) ব্যৱসায় আৰম্ভ নগদ 5,00,000 টকাৰে

Commenced business with cash—₹ 5,00,000

(ii) মহেশৰ পৰা ঋণ লোৱা হ'ল—2,00,000 টকা

Borrowed from Mahesh—₹ 2,00,000

(iii) যন্ত্ৰপাতি নগদ ক্ৰয় কৰা হ'ল—1,00,000 টকা

Machinery purchased for cash—₹ 1,00,000

(iv) পণ্য ক্ৰয়—50,000 টকা

Goods purchased—₹ 50,000

(v) একাউণ্ট খোলাৰ বাবে বেংকত নগদ জমা—50,000 টকা

Deposited cash into bank for opening an account—₹ 50,000

(vi) ৰামক সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰা হ'ল আৰু 10,000 টকা বেংক যোগে প্ৰাপ্তি হ'ল

Sold goods to Ram and amount received through bank—₹ 10,000

(vii) কাৰ্যালয়ৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে বেংকৰ পৰা নগদ উলিওৱা হ'ল—5,000 টকা

Withdrew cash from bank for office use—₹ 5,000

(viii) কৰ্মচাৰীক দৰমহা প্ৰদান—30,000 টকা

Paid salary to staff—₹ 30,000

অথবা / Or

(b) জাবেদাৰ উপ-বিভাগ কৰা কিয় প্ৰয়োজন? জাবেদাৰ বিভিন্ন উপ-বিভাগৰ নাম আৰু সেইসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Why is it necessary to sub-divide a journal? Name and describe the various sub-divisions of journal.

5. *(a)* তলৰ প্ৰত্যেকটো পৰিস্থিতিৰ সৈতে জড়িত হিচাপৰ ধাৰণাটো/প্ৰচলিত পদ্ধতি উল্লেখ কৰা আৰু উত্তৰৰ সপক্ষে যুক্তি দিয়া : 12

State the accounting concept/convention involved in each of the following situations and give reasons for your answer :

(i) গ্ৰাহকৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা অগ্ৰিম প্ৰাপ্তি আয় হিচাপে গণনা কৰা নহয়

Advances received from a customer is not taken as income

(ii) সম্পত্তিসমূহ হিচাপৰ বহীত খৰচৰ ভিত্তিত লিপিবদ্ধ কৰা হয়

Assets are recorded at costs incurred in the books of accounts

(iii) অধিকাৰীৰ দ্বাৰা অৱদান কৰা মূলধন তেওঁৰ মূলধন হিচাপত জমা কৰা হয়

Capital contributed by the proprietor is credited to his Capital A/c

(iv) ব্যৱস্থাপনা দলৰ গুণগত মান বা বিশেষত্ব উদ্বৃত্ত-পত্ৰত প্ৰকাশ কৰা নহয়

The calibre or quality of the management team is not disclosed in the Balance Sheet

অথবা / Or

(b) IFRS বুলিলে কি বুজা? ভাৰতীয় হিচাপ মানকৰ সৈতে ইয়াৰ মিলনৰ প্ৰয়োজনীয়তা বৰ্ণনা কৰা।

What do you understand by IFRS? Explain the need of its convergence with Indian Accounting Standards.

6. (a) নিম্নলিখিত বাণিজ্য ক্লাবৰ জমা আৰু খৰছ হিচাপৰ পৰা 31 মাৰ্চ, 2025 তাৰিখে সমাপ্ত বৰ্ষৰ বাবে আয় আৰু ব্যয় হিচাপ প্ৰস্তুত কৰা : 12

From the following Receipts & Payments A/c of Commerce Club, prepare Income & Expenditure A/c for the year ended 31st March, 2025 :

31 মাৰ্চ, 2025 তাৰিখত জমা আৰু খৰছ হিচাপ

Receipts & Payments A/c

for the year ended 31st March, 2025

ডেবিট Dr. — ক্ৰেডিট Cr.

প্ৰাপ্তি *Receipts*	ৰাশি *Amount* টকা (₹)	নগদ *Payments*	ৰাশি *Amount* টকা (₹)
হাতত থকা নগদ (01.04.2024) To Cash in Hand (01.04.2024)	45,000	By দৰমহা Salaries	4,95,000
বেংকত থকা নগদ (01.04.2024) " Cash at Bank (01.04.2024)	12,60,000	" সামগ্ৰী Stationery	89,700
ৰৰঙণি " Subscription	15,24,000	" বিলিয়াৰ্ড টেবল Billiard Table	5,80,500
দান " Donation	7,20,000	" বিনিয়োগ Investments	6,19,800
বিনিয়োগৰ ওপৰত সুত " Interest on Investment	18,000	" অন্যান্য খৰচ Miscellaneous Expenses	75,000
		" আচবাবপত্ৰ Furniture	12,30,000
		" বীমা অধিহাৰ Insurance Premium	27,000
প্ৰবেশ মাচুল " Entrance Fees	1,80,000	হাতত থকা নগদ (31.03.2025) " Cash in Hand (31.03.2025)	33,000
বেংকৰ পৰা লাভ কৰা সুত " Interest Received from Bank	63,000	বেংকত থকা নগদ (31.03.2025) " Cash at Bank (31.03.2025)	6,69,000
পুৰণা কাকত বিক্ৰী " Sale of Old Newspaper	9,000		
	38,19,000		38,19,000

অতিৰিক্ত তথ্য :

Additional Information :

(i) 31 মাৰ্চ, 2023 তাৰিখত বকেয়া অনুদান 1,35,000 টকা আৰু 31 মাৰ্চ, 2025 তাৰিখত আগতীয়া অনুদান 39,000 টকা

Subscriptions in arrears for the year ended 31st March, 2023—₹ 1,35,000 and subscriptions received in advance during the year ended 31st March, 2025—₹ 39,000

(ii) বীমা অধিহাৰ প্ৰদান—3,000 টকা

Insurance premium pre-paid—₹ 3,000

(iii) লিখন সামগ্ৰীৰ সম্পূৰ্ণ তথ্য তলত দিয়া হ'ল :

The details with respect to stationery are as follows :.

	01.04.2024 টকা (₹)	31.03.2025 টকা (₹)
মজুত লিখন সামগ্ৰী Stock of Stationery	5,000	30,000
লিখন সামগ্ৰীৰ পাওনাদাৰ Creditors for Stationery	26,000	40,000
লিখন সামগ্ৰীৰ বাবে প্ৰদান কৰা অগ্ৰিম আয় (2024–25) Advance for Stationery paid in 2024–25	—	7,000
লিখন সামগ্ৰীৰ বাবে প্ৰদান কৰা অগ্ৰিম আয় (2023–24) Advance paid for Stationery carried from 2023–24	—	5,000

অথবা / Or

(b) ভুলৰ সংশোধনৰ সংজ্ঞা দিয়া। সঠিক উদাহৰণসহ বিভিন্ন সংশোধনৰ পদ্ধতিসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Define rectification of errors. Explain the various methods of rectification by giving suitable examples.

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

7. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া : 10×2=20

Answer any *two* of the following questions :

(a) হিচাপবিজ্ঞানৰ বিভিন্ন শাখাসমূহ কি কি? সিহঁতৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা। 10

What are the different branches of accounting? Explain their importances.

(b) ৰোকৰ বহী কি? ৰোকৰ বহীৰ প্ৰয়োজনীয়তা আলোচনা কৰা। 3+7=10

What is Cashbook? Discuss the significance of Cashbook.

(c) তলত দিয়াবোৰৰ ব্যাখ্যা কৰা : 5+5=10

Explain the following :

(i) বেংক সমিলমিল বিবৃতি

Bank Reconciliation Statement

(ii) অৱক্ষয়

Depreciation

Paper : GECCOM1B

(Marketing for Beginners)

1. তলত দিয়া বিবৃতিসমূহ সত্য নে অসত্য উল্লেখ কৰা : 1×4=4

State whether the following statements are True or False :

(a) পণ্যৰ জীৱনচক্ৰৰ প্ৰৱৰ্তনৰ পৰ্যায়টো সাধাৰণতে উচ্চ বিক্ৰী আৰু উচ্চ লাভৰ দ্বাৰা চিহ্নিত কৰা হয়।

The introduction stage of a product life cycle is generally marked by high sales and high profit.

(b) প্ৰতিযোগিতাই সামগ্ৰীৰ মূল্য নিৰ্ধাৰণত প্ৰভাৱিত কৰে।

Competition influences the product pricing decision.

(c) বিক্ৰীৰ প্ৰচাৰ আৰু বিজ্ঞাপন একেই।

Sales promotion and advertising are same.

(d) উৎপাদনৰ পৰিমাণে বিতৰণৰ মাধ্যমৰ বাছনিত কোনো প্ৰভাৱ নেপেলায়।

The volume of production does not influence the choice of channels of distribution.

2. তলত দিয়া খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা : 1×4=4

Fill in the blanks of the following :

(a) বিপণনৰ আধুনিক ধাৰণাটো _____ মুখী।

Modern concept of marketing is _____ oriented.

(b) বিপণনৰ প্ৰচাৰ _____ৰ এটা উপাদান।

Promotion is an element of _____.

(c) _____ পদ্ধতিটোক উৎপাদক-উপভোক্তা মাধ্যম বুলিও কোৱা হয়।

_____ method is also known as manufacturer-consumer channel.

(d) বিতৰণৰ মাধ্যমটো _____ মিশ্ৰণৰ প্ৰধান চলক।

The channel of distribution is major variable of _____ mix.

3. তলত দিয়া বিষয়বোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×3=12

Write short notes on the following :

(a) লক্ষ্য বিপণন

Targeted Marketing

(b) পণ্যৰ বৈচিত্ৰ্য

Product Diversification

(c) স্কিমিং মূল্য নিৰ্ধাৰণ

Skimming Pricing

4. (a) "আধুনিক বিপণন ধাৰণাটোৰ অধীনত গ্ৰাহক হৈছে ৰজা।" ব্যাখ্যা কৰা। 10

"Under modern marketing concept, consumer is the king." Explain.

অথবা / Or

(b) 'বিপণন মিশ্ৰণ' কি? বিপণন মিশ্ৰণৰ উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is 'marketing mix'? Explain the elements of marketing mix.

5. (a) নতুন সামগ্ৰী এটা বিকশিত কৰাৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 10

Discuss in brief the different stages of developing a new product.

অথবা / Or

(b) পণ্যৰ জীৱনচক্ৰ কি? কোনো সামগ্ৰীৰ বৃদ্ধিৰ পৰ্যায়ৰ বাধাসমূহ অতিক্ৰম কৰিবলৈ এজন বজাৰকৰ্তাই কি কি কৌশল গ্ৰহণ কৰিব লাগিব? 4+6=10

What is product life cycle? What strategies a marketer has to adopt to overcome the hurdles of the growth stage of a product?

6. (a) মূল্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। বিপণন মিশ্ৰণত মূল্য নিৰ্ধাৰণৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

Define price. Explain the role of pricing in marketing mix.

অথবা / Or

(b) 'মূল্য নিৰ্ধাৰণ' কি? মূল্য নিৰ্ধাৰণ নীতি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত বিবেচনা কৰিবলগীয়া কাৰকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is 'pricing'? Explain the factors to be taken into consideration while formulating a pricing policy.

7. (a) বিপণন প্ৰচাৰ কি? ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান এটাক বিপণন প্ৰচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is sales promotion? Explain the need and importance of sales promotion to a business enterprise.

অথবা / Or

(b) 'ভৌতিক বিতৰণ' বুলিলে কি বুজা? আধুনিক বিপণনত ইয়াৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 2+8=10

What do you mean by 'physical distribution'? Discuss its role in modern marketing.

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

8. *(a)* বিপণন আৰু বিক্ৰীৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা। 5

Distinguish between marketing and selling.

অথবা / Or

(b) এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ বাবে বজাৰ বিভাজনৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the importance of market segmentation for a firm.

9. *(a)* এটা সামগ্ৰীৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5

Discuss the important features of a product.

অথবা / Or

(b) সামগ্ৰী পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the objectives of a product planning.

10. *(a)* এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ নতুন সামগ্ৰীৰ মূল্য নিৰ্ধাৰণ কৌশলৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5

Discuss the new product pricing strategy of a firm.

অথবা / Or

(b) এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰচাৰমূলক মূল্য নিৰ্ধাৰণ কৌশলৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the promotional pricing strategy of a firm.

11. *(a)* বিক্ৰীৰ প্ৰচাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5

Discuss the characteristics of sales promotion.

অথবা / Or

(b) ভৌতিক বিতৰণৰ বিভিন্ন চেনেলৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the different channels of physical distribution.

Paper : GECCOM1C

(Basics of Human Resource Management)

1. (a) শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×3=3

Write True or False :

(i) মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা মূলতঃ ধন-সম্পত্তি পৰিচালনাৰ সৈতে জড়িত।

Human Resource Management is primarily concerned with managing money.

(ii) কৰ্ম পৰিৱেশত নৈতিকতাৰ অৰ্থ হ'ল কঠোৰ পৰিশ্ৰম।

Ethics in a work environment implies hardwork.

(iii) প্ৰবোচনাই উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় কৰে।

Induction helps to increase production.

(b) তলত দিয়া খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা : 1×3=3

Fill in the blanks of the following :

(i) মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা এক _____ কাৰ্য।

Human Resource Management is a _____ function.

(ii) মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা বুলিলে _____ৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুমান কৰাকে বুজায়।

Human Resource Planning refers to estimating _____ requirements.

(iii) _____ কৌশল মানৱ সম্পদৰ চাহিদা অনুমানৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

_____ technique is used for estimating demand of human resource.

2. তলত দিয়া বিষয়বোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4+4=8

Write short notes on the following :

(a) কেন্দ্ৰীকৃত নিয়োগ

Centralized Recruitment

(b) পুনৰাভ্যাসমূলক প্ৰশিক্ষণ

Refresher Training

3. (a) এটা সংগঠনত মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা কিয় প্ৰয়োজনীয়? মানৱ সম্পদ উন্নয়নৰ পৰা ই কেনেকৈ পৃথক? 6+5=11

Why is Human Resource Management essential for an organization? How is it different from Human Resource Development?

অথবা / Or

(b) সংস্থাসমূহৰ কৰ্মচাৰী নীতিৰ লাভ আৰু সীমাবদ্ধতা-সমূহ কি? 11

What are the benefits and limitations of personnel policies in organizations?

4. (a) মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা কিয় প্ৰয়োজনীয়? ভাৰতীয় সংস্থাসমূহে ইয়াক কিমান পৰ্যন্ত গ্ৰহণ কৰিছে? 3+4+4=11

Define Human Resource Planning. Why is it necessary? How far has it been adopted by Indian organization?

অথবা / Or

(b) উদ্যোগত মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাত জড়িত ধাপসমূহ সংক্ষেপে আলোচনা কৰা। 11

Briefly discuss the steps involved in Human Resource Planning in an industry.

5. (a) ভাৰতত প্ৰচলিত নিয়োগ প্ৰথাসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 12

Describe the practices of recruitment followed in India.

অথবা / Or

(b) এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সংখ্যক আৰু বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ কৰ্মচাৰী সহজে নিয়োগ কৰাটো কিয় কঠিন? ব্যাখ্যা কৰা।

Why is it difficult for an enterprise to easily recruit the number and kinds of personnel it requires? Explain.

6. (a) প্ৰশিক্ষণৰ সংজ্ঞা দিয়া। আধুনিক উদ্যোগখণ্ডত প্ৰশিক্ষণৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা। 3+9=12

Define training. Explain the need for training in modern industry.

অথবা / Or

(b) কৰ্মচাৰী প্ৰশিক্ষণৰ সাধাৰণ পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 12

Explain briefly the general methods of training personnel.

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

7. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া : 10×2=20

Answer any *two* of the following questions :

(a) হ্ৰস্বম্যাদী মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss about the short-term human resource planning.

(b) নিযুক্তিৰ পৰা নিৰ্বাচন কেনেকৈ পৃথক ? আলোচনা কৰা।

How is selection different from recruitment? Discuss.

(c) কৰ্মচাৰী নিৰ্বাচনৰ বাবে কৰা বিভিন্ন পৰীক্ষাৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

Discuss in brief various tests conducted for the selection of employees.

Paper : GECCOM1D

(Introduction to Banking)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) বেংক অৱ হিন্দুস্তান কেতিয়া স্থাপিত হৈছিল ?

When was Bank of Hindustan established?

(b) ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক আইন কেতিয়া প্ৰণয়ন কৰা হয় ?

When was the Reserve Bank of India Act passed?

(c) বেংক হ'ল এক _____ প্ৰতিষ্ঠান।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Bank is a _____ institution.

(Fill in the blank)

(d) অধিবিকৰ্ষৰ সুবিধা _____ হিচাপত দিয়া হয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Overdraft facility is provided in _____ Account.

(Fill in the blank)

(e) RTGS ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

What is the full form of RTGS?

(f) সাধাৰণতে _____ বেংক হিচাপত সুদ প্ৰদান কৰা নহয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Generally no interest is given to _____ Bank Account.

(Fill in the blank)

(g) জমা গ্ৰহণ আৰু ঋণ প্ৰদান বেংকৰ _____ কাৰ্য।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Accepting deposit and lending of money are _____ functions of a bank.

(Fill in the blank)

(h) _____ হিচাপত সুদৰ হাৰ অন্যান্য হিচাপৰ সুদৰ হাৰতকৈ অধিক হয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

The rate of Interest on _____ Account is higher than that on other types of Deposit Accounts.

(Fill in the blank)

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 5×2=10

Write short notes on any *two* of the following :

(a) ইম্পেৰিয়েল বেংক অৱ ইণ্ডিয়া

Imperial Bank of India

(b) ক্ৰেডিট কাৰ্ড

Credit Card

(c) প্ৰেচিডেঞ্চী বেংক

Presidency Bank

(d) কে. ৱাই. চি.

KYC

(e) Core বেংকিং

Core Banking

3. *(a)* ভাৰতীয় বেংক ব্যৱস্থাৰ ক্ৰমবিকাশ আৰু প্ৰগতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 14

Discuss about the evolution and development of banking in India.

অথবা / Or

(b) ভাৰতীয় বেংক ব্যৱস্থাৰ গাঁথনি সম্পৰ্কে বিশদভাৱে বৰ্ণনা কৰা।

Write in detail about the structure of Indian Banking System.

4. *(a)* বাণিজ্যিক বেংকসমূহে প্ৰদান কৰা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ঋণ আৰু আগধনসমূহৰ বিষয়ে লিখা। 14

Write about the different types of loan and advance given by Commercial Banks.

অথবা / Or

(b) আধুনিক বাণিজ্যিক বেংকসমূহে প্ৰদান কৰা অভিকৰণ কাৰ্য আৰু সাধাৰণ উপযোগিতামূলক কাৰ্যসমূহৰ বিষয়ে লিখা। 7+7=14

Write about the agency functions and general utility functions of modern commercial banks.

5. (a) বেংকসমূহে প্ৰদান কৰা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বেংক হিচাপসমূহ আৰু এই হিচাপসমূহৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে লিখা। 14

Write in detail about the different types of Bank Account facility provided by banks along with their significance.

অথবা / Or

(b) বেংকে কি কি পৰিস্থিতিত এজন গ্ৰাহকৰ বেংক হিচাপ বন্ধ কৰিবলগীয়া হয়?

Under what circumstances, a bank closes the accounts of its customers?

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

6. (a) বেংকে প্ৰদান কৰা ই-বেংকিং সেৱাসমূহৰ সুবিধাসমূহ লিখা। 10

Discuss the benefits of E-banking services provided by banks.

অথবা / Or

(b) বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বৈদ্যুতিক পুঁজি হস্তান্তৰৰ উপায়সমূহৰ বিষয়ে বিশদভাৱে বৰ্ণনা কৰা।

Write in detail about the different modes of electronic fund transfer.

7. (a) ATM-ৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 10

Discuss the advantages and disadvantages of ATM.

অথবা / Or

(b) মোবাইল বেংকিংৰ বিভিন্ন সুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss the various advantages of Mobile Banking.

★★★